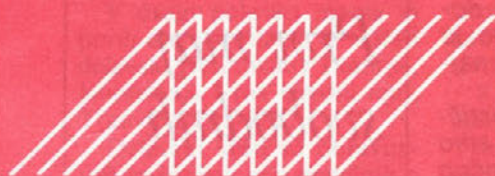

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

dpl

ŠT. 4 LETO XIII — APRIL 1985

**ČESTITAMO
ZA 1. MAJ
PRAZNIK DELA**

Praznik dela — 1. maj

1. maj ima posebno mesto med raznoterimi praznovanji, in sicer po obsegu, številu udeležencev in vsebinski enotnosti volje in hotenj velike večine delovnih ljudi na našem planetu.

Zgodovinska podlaga tega praznovanja je bila stavka 400.000 delavcev v Chicagu leta 1886. Zahtevali so boljše življenjske in delovne razmere in skrajšanje nečloveško dolgega delovnega časa (ponekod je bil tedaj tudi po 14 ur dnevno). Tretjega maja je v tovarni šivalnih strojev izbruhnil spopad med delavci in stavkokazi, ki jih je ščitila policija. Ubitih je bilo šest delavcev. Naslednji dan so delavci organizirali protestno zborovanje, na katerem je med policijo, ki je skušala delavce razgnati, eksplodirala bomba. Na obeh straneh je bilo precej žrtev, eksplozija pa je bila verjetno delo provokatorjev, ki so hoteli škoditi delavcem in razbiti stavko. Na sodnem procesu je bilo pet delavskih voditeljev obsojenih na smrt. Na ustanovnem kongresu 2. internacionale, ki je bil leta 1889 v Parizu, so sklenili, da se v spomin na chicaške žrtve razglasi 1. maj za mednarodni delavski praznik. Prvo praznovanje je bilo leta 1890.

Mednarodni delavski praznik praznujemo tako pri nas kot povsod v svetu pod močnim vtisom dogodkov in kriz, ki pretresajo gospodarske, socialne in politične razmere mnogih držav in narodov.

Čeravno je osnovna misel vseh delavcev in delovnih ljudi po svetu zelo podobna, je ravno praznovanje v posameznih delih sveta dokaj različno. Razteza se od veličastnih povork prešerno stopajočih delavcev prek množičnih shodov in manifestacij do ostrih spopadov s policijami reakcionarnih režimov, kjer poteka boj za delavske pravice in pone-

kod, žal, celo še vedno za temeljne človekove pravice.

Kaj pa pomeni delavski praznik nam? Vsekakor ga zadnja leta pričakujemo z nekaj tesnobe ob misli kako bomo prebrodili gospodarske težave, z zaskrbljenostjo nad prepovedmi, ki nannanjajo višje cene, in vsemi ostalimi problemi, ki so del uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Položaj je odvisen od vseh delovnih ljudi, še posebej od zavestnih sil naše družbe, ki morajo zahtevati, da vsi kar največ prispevamo k oblikovanju in utrjevanju prepričanja, da so posledice ne dovolj premišljenih ali zaradi različnih interesov izsiljenih odločitev v preteklosti zelo težke, toda nikakor ne brezizhodne.

Samoupravna spodbuda naj bi bila za najprej dejavnik za vzpostavljanje takšnih medsebojnih vezi in razmerij v združenem delu, da bi prek dohodkovnega povezovanja, družbenega dogovarjanja in samouprav-

27. april — dan osvobodilne fronte

Komaj tri tedne po nemškem napadu na Jugoslavijo so se 27. aprila 1941 zbrali zastopniki Komunistične partije Slovenije, ki je bila pobudnik sestanka, in predstavniki Sokola, krščanskih socialistov in kulturnih delavcev ter ustanovili osvobodilno fronto slovenskega naroda kot slovensko organizacijo za boj proti okupatorju.

Osvobodilna fronta, katere vodilna sila je bila KPS, je odigrala velikansko vlogo pri oblikovanju politične in akcijske enotnosti naprednih slojev slovenske družbe. Njena rast je bila sočasno idejna rast naših delovnih ljudi, njihov iz dneva v dan

nega sporazumevanja ob upoštevanju ekonomskih zakonitosti naš sistem dobil učinkovitost, kot jo je imel v obdobju svojega največjega poleta.

S sistemom socialističnega samoupravljanja smo odkrili obliko, ki končno lahko privede do resnične osvoboditve dela, da bo delo zadovoljstvo in ne le materialna in življenjska nujna.

Delo in ustvarjalnost, zavzetost za delo, za pošten odnos do dela, za odgovorno opravljanje naloženega, morajo biti glavna gonilna sila in merilo vseh vrednot v družbi, humanizma in solidarnosti. Prenehati moramo s tem, da plačujemo oziroma nagradujemo navzočnost na delu, ne pa z delom ustvarjene učinke.

Z enotnostjo na poti k zgodovinskim ciljem graditve boljšega in srečnejšega življenja nas ne sme nič ukloniti, temveč moramo z novim ustvarjalnim poletom in energijo premagovati vse ovire in še hitreje utirati zanesljivo pot stabilnosti, nadaljnji graditvi in razcvetu naše družbe. D. M.

odločnejši boj za pravičnejšo družbeno ureditev ter zlasti za jasno in neposredno odločitev za oborožen boj z okupatorjem.

Kardeljeve točke so na prvi seji plenuma OF, junija leta 1941, sprejeli predstavniki vseh skupin, zbranih v frontni organizaciji, ki je prav na tem plenumu tudi dobila svoje dokončno ime. J. M.

Prvi maj
svobodnih
ljudi in
samostojnih
samo-
upravljalcev

Delavski razred, ki si prizadeva za uresničitev svojih ciljev, bo v vsem svetu — in v vsaki državi posebej — nadaljeval boj, ki ga je začel. Čeprav so končni cilji delavskega razreda enaki, se bodo organizirani delavci v posameznih državah tako kot doslej ravnali po razmerah, v katerih žive in delajo. V nekaterih državah bo ostal najbolj neposreden cilj boj za oblast, ki je še v rokah kapitalističnega in izkoriščevalskega razreda, ponekod pa bo najbolj neposreden cilj boj za osnovne človeške pravice in svobodščine. V državnih skupnostih, kjer je oblast v rokah delavskega razreda in kjer se je začelo oblikovanje socialistične ureditve, je na delavskih ravnih poglavito breme snovanja materialnega in družbenega napredka. Tam delavci pomenijo zagotovilo za nadaljnji razvoj. Za delavska gibanja vse večjega števila držav, tudi nekatera, ki so krenila po poti socialistične graditve, postaja in bo postajal ena izmed poglavitnih skrbí boja za samoupravljanje, ki omogoča popolnejše osvobajanje delavcev in prispeva, da obvladujejo celotne delovne in življenjske razmere. Samoupravljanje vse bolj postaja svetovni proces in se potrjuje tudi kot pristen izraz potreb in prizadevanj delavcev vsega sveta ter vseh drugih delovnih in sovobodoljubnih družbenih slojev.

V obdobju, ki je pred nami, bo del delavskih akcij ostal usmerjen v ohranjanje miru, v mednarodno sodelovanje in solidarnost in končno v spreminjanje vsega sveta v skupnost svobodnih ljudi in narodov.

Delavci vsega sveta, zvesti svoji nepretrgani tradiciji, bodo prvi maj še naprej spreminjali v simbol svojega boja in svojih hotenj, v praznik slave, s katero bodo zaznamovali vsako novo zmago.

Enakost ali različnost

»Ista enakost naj vlada med deleži kot med osebami, kajti razmerje med deleži naj bo isto kot razmerje med osebami, če osebe niso enake, naj nimajo enakih deležev, prepiri in tožbe se pojavljajo prav takrat, kadar so enakim osebam dodeljeni neenaki deleži ali pa neenakim osebam enaki deleži.«

(Aristotel: Nikomahova etika, 5. knj., III. pogl. v. 6)

Iz dela samoupravnih organov

V drugi polovici marca in prvih dneh aprila so se sestali delavski sveti tozdog Tkanina, Konfekcija I (na izredni seji), Trgovina in DSSS.

Delavski sveti so obravnavali in sprejeli nov pravilnik o postopku za oblikovanje cen, pravicah in dolžnostih organov upravljanja pri oblikovanju cen in načinu obveščanja delavcev o kazalcih, ki so podlaga za oblikovanje cen proizvodov in storitev iz dejavnosti tozdog oz. DSSS.

Delavski svet tozda Tkanina se je v roku enega meseca sestel dvakrat. 14. 3. je obravnaval rezultate poslovanja temeljne organizacije, dosežene v preteklem letu, ter sprejel poročilo o doseženih normah in kvaliteti v letu 1984. Pri tem je bilo posebej poudarjeno, da se je potrebno zavzemati za večji red in disciplino (pravočasen prihod na delo in odhod z dela, izboljšanje tehnološke in delovne discipline), čistočo strojev in obratov, zniževanje zalog (surovin, medfazne in končne zaloge), zniževanje stroškov na vseh področjih, zaostritev odgovornosti na relaciji prodaja-desinatura-tehnična priprava-nabava-proizvodnja in poostritev disciplinskih ukrepov.

Na osnovi poročila razpisne komisije za imenovanje individualnega poslovodnega organa je delavski svet za dobo 4 let imenoval Marjana Somraka, inž., za individualnega poslovodnega organa tozda Tkanina.

Delavski svet je sprejel še plan kontinuiranih inventur za

letošnje leto ter sklepal o nabavi in odpisu osnovnih sredstev.

8. 4. pa je delavski svet sprejel akcijski program tozda Tkanina za prvo polletje letošnjega leta, sprejel spremembe nazivov v razvidu del in nalog, obravnaval in sprejel samoupravni sporazum o izhodišču in nekaterih skupnih osnovah in kriterijih za razporejanje čistega dohodka ter za delitev sredstev za OD in skupno porabo za tekstilno dejavnost. Obravnaval in sprejel je tudi plan skupne porabe — stanovanjski in splošni del ter sklepal o nakupu dvosobnega stanovanja na Slakovi 2. Delavski svet je tudi zahteval, da vsi delavci (kjer je potrebno oz. predpisano) obvezno nosijo osebna varnostna sredstva.

Delavski svet tozda Konfekcija I Novo mesto se je sestel na izredni seji. Razpravljal je o predlogu, nato pa tudi sprejel sklep, da solidarnostno posodi tozdu IMV Novo mesto sredstva iz republiškega rezervnega sklada za pokrivanje izgube.

Delavski svet tozda Trgovina je tudi obravnaval in sprejel plan skupne porabe za leto 1985, sprejel nove nazive del in nalog v razvidu del in nalog, sprejel panožni sporazum za tekstilno dejavnost, v skladu z določili pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za OD sprejel korekcijo osnovne vrednosti točke po prodajalnah ter sklepal še o nekaterih vprašanjih v okviru svojih pristojnosti.

ANICA

Proizvodna problematika

Rezultati kažejo, da v TO Tkanina v obdobju januar - marec 1985 nismo dosegli plana proizvodnje. Ta izpad moramo nadoknaditi v naslednjih mesecih. Zato je DS TO Tkanina sprejel akcijski program za obdobje april — junij 1985, ki obsega 6 poglavij.

Plane proizvodnje moramo preseči od 5 — 10% in sicer z boljšo organizacijo, manj zastoji in tudi z nadurnim delom. Pomembno pa je, da pravočasno nabavimo vse, kar je potrebno za nemoteno proizvodnjo.

Za izboljšanje kvalitete je potrebno dosledno izvajati sklepe DS z dne 24. 7. 1984. Rezultat tega bi moral biti, da za 0,5% zmanjšamo slabo kvaliteto, torej bi moralo vsak mesec biti najmanj 95,5% I.

kvalitete. Pri večjih napakah bomo uvedli tudi odškodninska odgovornost. Opaziti je, da medfazne kontrole ne delajo, zato moramo zaostri njihovo odgovornost. (npr. da napačno barvo ugotovimo šele na gotovem pregledu).

Pomembno je tudi, da so stroški čim manjši, zato moramo FIS zadržati v okviru plana.

Ugotavljamo, da imamo preveliko vezavo obratnih sredstev (npr. za barve 369 dni), zato moramo zmanjšati zaloge in tako doseči manjšo rezervo obratnih sredstev. Za doseg tega je potrebno:

- odprodati tisto, kar ne rabimo oz. imamo prevelike količine,
- uporabiti tisto, kar je še

uporabno (poiskati druge re- cepture),

— neuporabno odpisati (imamo kemikalije, ki so stare 10 let in več) in

— smotrneje naročiti

Zelo pomembno je, da zmanjšamo zaloge preje. Zato moramo vsak mesec pripraviti 15.000 m porabe, sproti porabljati prejo (ki jo samo enkrat uporabljamo), pri vsaki kolekciji pogledati katero prejo ne bomo uporabljali in višek prodati.

Ne moremo reči, da je disciplina zadovoljiva. Poglejmo koliko delavcev zapuša delovna mesta, hodi predčasno na malico, zamuja ali odhaja iz tovarne brez dovolilnice. Nekatere najdemo tudi v bližnjih gostilnah. Nesprejemljivo je, da nekateri že ob 13.30 zapustijo delovno mesto, se oblečejo in nato žigosajo kartico. Tako ne smemo dovoliti (delati moramo 8 ur) in zato bomo zaostri disciplinske ukrepe.

Opazamo, da nekateri delavci ne nosijo osebnih varovalnih sredstev. Vsak delavec

mora dojeti, da s tem, ko ne nosi oz. ne uporablja teh sredstev, lahko škoduje svojemu zdravju (npr.: če ne nosi vato), zato bomo morali na tem področju ukrepati v skladu z disciplinskimi pravilnikom.

Čistoča in urejenost obratov ni najboljša, zato moramo skrbneje izvajati dnevno in tedensko čiščenje. Prav tako ni dobra čistoča strojev: delavec ima v višini oči na stroju prah, pa ga ne očisti. Iz tega lahko ugotovimo, da vsi nimajo pravilnega odnosa do čiščenja strojev.

Za uresničitev tega programa je potrebno, da vsi sektorji odgovorno, pravočasno in kvalitetno izvršujejo svoje naloge.

Menim, da ta program s skupnimi močmi lahko uresničimo, kajti le tako bomo tudi izboljšali svoj dohodek. Vse odgovorne pozivam, da svoje naloge pravočasno uresničijo.

Direktor TO Tkanina
MARJAN SOMRAK, inž.

Kako se uspešno izogniti poškodbam pri delu?

Poškodbe pri delu so vse bolj pogost pojav, ki zahteva odsotnost delavca od dela, istočasno pa zmanjšuje njegovo zdravje. Da bi število poškodb pri delu vsaj delno zmanjšali, je potrebna angažiranost vodje del in delavca. Vodja del mora pazljivo opazovati in spremljati ravnanje in obnašanje delavcev pri delu, njihovo ravnanje s sredstvi za delo, njihovo prizadevanje in stališča glede dela in varnosti. Pravočasno mora predvideti posledice, ki bi se pojavile zaradi nepravilnih in neustreznih metod dela, po katerih vodijo delovne postopke. Za vsako delo in delovno mesto sme določiti samo takega delavca, ki je zdrav in more s telesnimi zmoglostmi dobro opraviti zahtevano delo. Vodje morajo pred delom dobro seznaniti delavce o vseh podrobnostih ogroženostih in nevarnostih, ki povzročajo nezgode in poškodbe med delovnim postopkom. Svoje podrejene morajo prepričati o potrebnosti določenega varnega dela, zagotoviti varnost pri delu in hkrati stalno nadzirati sposobnosti, zmogljivosti, spretnosti in varnostno disciplino delavcev, skratka na svojem delovnem mestu morajo biti tudi inovatorji s tem, da razmišljajo, kako izboljšati

proizvodnost z novimi, ustrežnejšimi načini varnega dela.

Kakšen naj bo postopek za varnostno vzgojo, ki ga izvede vodja del? Kako delavce prepričati, da izvedejo samo take strokovne prijeme, ki zagotavljajo varno izvedbo dela,

1. Vodja dela mora prepričati delavca, da mu preti nevarnost, ker pri delu napačno ravna in kaže druge pomanjkljivosti.

2. Vodja mora vplivati na delavca tako, da verjame v učinkovitost sredstev tehnične in osebne zaščite.

3. Vodja del je dolžan delavce spodbujati da stalno mislijo na določene nezgode in poškodbe ter na njihove vzroke, zlasti v tistem okolju, kjer delajo.

4. Vodja del mora delavce poučiti in opozoriti, kakšne koristi imajo od zdravstvenega varstva (medicina dela), varstva pri delu in od dobro organizirane službe varstva pri delu v svoji delovni organizaciji. Delavci morajo znati presoditi posledice nesreče pri delu in bolezni v zvezi z njihovim delom ter oceniti tudi škodljive posledice (invalidnost) in materialno breme,

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

ki pade na delovni kolektiv in na širšo družbeno skupnost.

5. Delavca je treba poučiti o vseh razmerah, v katerih dela, da bi mu tako postalo jasno, kateri ukrepi lahko izboljšajo varstvo pri delu. Pod

takimi pogoji bo delavec postal sposoben objektivno presojati in ukrepati, da bo delo opravljeno ob hkratnem varovanju njegovega zdravja in življenja, kar je pogoj za dvig produktivnosti.

R. F.

Človekove simpatije za barve in modo

Obleka je medij, s katerim se človek kaže v javnosti, se pravi neka javna reklama za vsak dan, neposredno sredstvo javnega obnašanja, in sploh se ne zavedamo, kako zelo je to primarno. Vsaka druga reklama je nekako v ozadju, kjer je ne srečujemo vsak dan, medtem ko je obleka javni medij in si tako dela sama svojo reklamo, je dobesedno odgovorna kultiviranosti ljudstva. Takšna reklama tudi najmanj stane v odnosu do drugih »luksuznih artiklov«.

Dolgo časa se psihologi že ukvarjajo z različnimi vprašanji, ki so povezana med sabo v trikotniku človek-barva-javnost. Tu se porajajo vprašanja: odnos do človekove najljubše barve, odnos do trenutne modne barve oziroma do mode.

Jedro problema je v odnosu med najljubšo človekovo barvo in modno tendenčno barvo. Ta odnos je tesno povezan z vsemi ostalimi vprašanji v korelaciji človek-barva-moda. Psiholog vedno išče odgovor na vprašanje odnosa človeka do obleke, šele potem lahko dobimo odgovor na vprašanje odnosa do barve. Vse dogajanje na tem področju pa utemeljujemo s tem, da se korelacija človek-barva-obleka še vedno ne ujema, kajti vse je odvisno od ljudi in njihovega življenja.

Večkrat delajo ankete o simpatijah do raznih barv, vedno pa gre za najljubšo in najbolj zoprno barvo. Tukaj se potem vidi, da te dve slučajnosti zelo varirata na različnih koncih našega planeta.

Anketa je bila izvršena med 1000 osebami in z ljudmi različnih barv in z vseh kontinentov.

Ze Evropejce je priljubljena modra barva, zoprna pa rumena. Psiholog Jastrow ugotavlja, da je pri moških priljubljena modra, pri ženskah pa rdeča barva. Vsi drugi avtorji pa ugotavljajo, da je modra še vedno prva. Med zoprne spet spada oranžna in je v liniji z rumeno na enakem nivoju nepriljubljenosti v človekovi zavesti.

Zanimivo je tudi spoznanje, da je modra barva popularna tudi na drugih kontinentih, in sicer pri črnih in Japoncih. Njihov največji odpor je spet do rumene barve pa tudi do oranžne. Pri japonskih študentih se pojavlja rdeča barva kot najbolj odtujujoča. Medtem pa je ista rdeča barva simpatična Filipincem, Mehikancem in Indijancem, in sicer krvavo rdeča. Spet sta oranžna in rumena na repu lestvice priljubljenosti. Tudi pri ostalih podatkih je razvidno, da modra barva prednjači. Pri drugih ljudstvih je razvidno, da so tudi druge barve v ospredju, na primer bela, zelena itd. Rumena pa je vseč samo otrokom, kar je razumljivo.

Madžar Antal Nemcsies, ki je še vedno aktiven na področju raziskav barvnih priljubljenosti in modnih barv, je napravil anketo in ugotovil, da je rdeča barva najbližja otrokom do 10 leta starosti. Od 10 do 30 let starosti je modra, naprej pa spet rdeča. Utemeljuje tudi, da je v času umskega in duhovnega razvoja v ospredju modra, kar se asocira kot nekaj hladnega in se povezuje z znanjem in razumom (barvna simbolika). Od 15. do 19. leta seveda izbira priljubljenih barv pri deklicah in fantih zelo niha. Le modra je skupna vsem. Najmanj priljubljena je zopet rumena pri fantih, pri deklicah pa vijoličasta. V šolski dobi, predvsem od 11. do 12. leta, je izbira zelo nihajoča, to pa kaže, da je zanimanje za barve čedalje večje in barvni vpliv čedalje globlji. Vse barve žarijo le tedaj, kadar so v povezavi z okoljem, oziroma da so v sorazmerju z drugimi barvami, s tem se dobi pravo oceno določene barve. Nikoli ne smemo gledati osamljeno barvo, ker ji ne moremo določiti prave vrednosti. Nemcsies je še posebno raziskoval priljubljenost barv glede na nasičenost. Moški imajo najrajši nasičene barve. Odpor proti nasprotnim je predvsem od 15. do 16. leta. Pri ženskah je dovzetnost do nenasičenih barv že pri 19 letih ter se stop-

njuje do 30. leta. Po 50. letu prevladujejo spet nasičene barve.

Sicer pa moški in ženske skozi vse življenje vidijo rajši svetle barve. Temnejše barve se izražajo v večji meri pri moških od 17. do 30. leta, pri ženskah pa od 17. do 19. leta. Vendar temne niso nikoli s simpatijo močnejše izražene kot svetle. Če gledamo in primerjamo vse te simpatije, so tako povsem v nasprotju s stanovanjsko kulturo in opremo, torej v nasprotju s simpatijami človeka, ki se ravna le po modnih barvah, da lahko eksistira. Se pravi, da je manipuliran. Jasno pa je, da je variabilnost barv po svetu manjša pri mladih kakor pri starejših osebah, pri mladih ni nič odvisna od pokrajine in okolja, v katerem živijo. Pri starejših je še vpliv okolja, folklorne itd., se pravi od ustaljenih norm, čut za barve se že pri starejših ljudeh pomika v ozadje. Seveda je prisoten vpliv barvne simbolike kot odraz razpoloženja, nazorov, osebnega prepričanja in odnosa do kultiviranosti.

Do sedaj smo govorili o barvah bolj na splošno. Smo pa postavljeni pred dejstvo, da barva na različnih predmetih, materialih, situacijah in razpoloženju skorajda vedno vpliva na pozitiven in negativen vpliv posameznikov navzven. Naše raziskave pa gredo v dveh smereh: simpatija barv na splošno, simpatije barv na obleke in vprašanje mode.

Rečemo lahko, da nam prvo vprašanje prav nič ne pove v odnosu na drugo. Če dam primer, da ima morda moški simpatijo do rumene barve ali violet, še ni rečeno, da bi nosil obleko v teh dveh barvah.

V vprašalniku, ki je zajemal 1000 oseb, je bilo za nas naj-

bolj zanimivo zadnje vprašanje, in sicer: »Ali rad menjava barvo ne glede na to, ali je njegova nova barva ali pa je le modna?« To vprašanje je zanimivo, ker se moda spreminja, s tem tudi barva in je tako prizadet individualni okus. Ta okus pa se mora nekako spreminjati po modi ali pa človek izstopa kot posebej ali čudak.

Zanimivo je slišati odgovore o zlati in srebrni barvi. V splošni praksi skorajda nima pomena, nekaj čisto drugega pa je v modi. Na vasi ali na podeželju je ta barva predstavljal košček folklorne in nošnje v detajlih. Korenine iščemo lahko že v fevdalni dobi, kar je pomembno za socialno stopnjo pri obleki. Torej iščemo povezavo barva-socializacijska stopnja. Te dve barvi sta še danes prisotni predvsem v nekaterih poklicih na uniformah, saj se s tem ljudje razlikujejo že na zunaj. Vendar to danes ne pomeni nekega ranga stanu, temveč različne naloge v družbenem življenju. Vemo pa tudi, da počasi izginja zaradi drugih pomembnejših hotenj, predvsem pa modnih barv.

Kot sem že omenil tudi naš test potrjuje prisotnost modre barve, ki je izbrana v 45%, se pravi skoraj v absolutni večini. Na drugem mestu je rdeča barva z 10,4%, vse ostale pa so slabše zastopane.

Med antipatičnimi so violet, zelena in rjava. Znano je, da barva, ki ni simpatična, ne pomeni, da je tudi zoprna. To pa lahko povežemo z barvnimi kombinacijami v modi in gledanju nasploh.

Nadaljevanje v naslednji številki!

PRIPRAVIL:
MARJAN PODLOGAR
(A. T.: »Človek in barve«)

Dimenzije funkcionalnosti barve

Glasba in barve

Čeprav v naši delovni organizaciji več sto delavcev posluša pri delu glasbo, se še nismo lotili raziskave, ki bi nam prinesla rezultate, na podlagi katerih bi lahko izbirali glasbo za različna področja udejevanja, različne ure dela, presledke ipd. Ob glasbi pa bi morali upoštevati tudi barvo: katero barvno polje naj glasba v določenem vidnem polju »razširi« oziroma »zoži«. Zato bi morali glasbo pri delu uvajati po čisto drugih vidikih.

Glede na vrsto dela in stanje človeka bi utegnili biti potrebni, da nam glasba obzorje »ozeleni« ali »porumeni« ali tudi »pomodri« ipd. Prav tako je odvisno od vrste dela in barve v prostoru, ali naj človeku ponujamo še glasbo ali ne, če hočemo, da glasba ne bo človekove motorike preveč zavlekla: ni ob vsaki barvi v prostoru glasba najprimernejša. Seveda pa je tu še veliko neraziskanega.

Ropot in barve

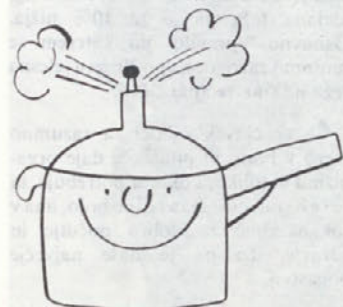
Enako tudi razmerje med monotonijo in ropotom stopi

ob interakciji z barvo v novo luč. Ropot ob določenih barvnih tonih človekovo reakcijsko motoriko zavira bolj (npr. rdeča, rumena), pri drugih barvnih tonih manj (zelena, modra). Tudi barvno zorno polje se ob ropotu pri nekaterih barvah (rdeča, rumena) nič ne razširja, pri drugih pa močno, kakor hitro velja, da ima vsak barvni ton pod

vplivom ropota različno periferno — obodno razteznost.

Zato bomo monotonijo dela v prihodnje pobijali z uvažanjem »kričečih« barv, ki ustrezajo samo tam, kjer vrsta dela ne zahteva posebne hitrosti in eksaktnosti gibov. Tudi tu se odkrivajo novi pogledi in naloge za raziskovanje.

Hipertenzija ali povišan krvni pritisk

To je ena najpogostejših bolezni današnjih dni, njeno odkrivanje pa je dokaj enostavno. Ob redni terapiji ter urejenem načinu življenja lahko preprečimo njene komplikacije in prezgodnjo smrt.

Študije govorijo, da ima približno 20% odraslih stalno povišan krvni pritisk, umrljivost zaradi komplikacij pa je celo večja kot pri rakastih obolenjih.

Vrednotenje krvnega pritiska v različnih starostnih obdobjih je še vedno zmotno, saj mnogi menijo, da je zvišan krvni pritisk pri šestdesetih, sedemdesetih letih normalen pojav. Res je, da s starostjo narašča tudi krvni pritisk, vendar ko doseže določeno mejo, je to tudi pri starejših bolezni, ki jo je treba zdraviti.

Danes je v rabi splošno veljavno priporočilo svetovne zdravstvene organizacije, po katerem je zgornja meja normalnega krvnega pritiska 140/90 mm Hg (18,7/12,0 kPa). Od teh vrednosti navzgor so škodljivi učinki visokega krvnega pritiska tem bolj izraženi, čim višji je pritisk.

MEĐNARODNA OMEJITEV

Do povišanega krvnega pritiska pride najpogosteje zaradi **poapnenja žil**. Po stenah žil se kopičijo naslage maščob, ki se pretvorijo v apno. Debelina stene se večja, hkrati pa se oži lumen žile, kar ima za posledico povišan krvni pritisk.

Obstajajo tudi **družine**, kjer je povišan krvni pritisk pogosta bolezen in se pojavlja že v zgornji življenjski dobi.

Debele osebe, ki uživajo **preveč kalorično hrano**, bogato z živalskimi maščobami in ogljikovimi hidrati, kažejo veliko nagnjenost k povišanemu krvnemu pritisku.

Pazite na telesno težo in slušajte, če ste predebeli.

Ljudje, ki uživajo **preveč soli** v prehrani, imajo pogoste težave s povišanim krvnim pritiskom.

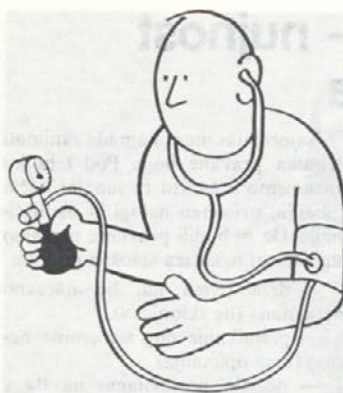
Današnja industrijska družba in **hiter tempo življenja** povečujeta duševne strese in možnost hipertenzije.

Znaki, ki nas opozorijo na povišan krvni pritisk: utrujenost, razdražljivost, težko dihanje ob naporu, bolečine v prsnem košu, glavoboli s slabostjo in bljuvanjem, motnje vida, brnenje v ušesih, krvavitve iz nosu, zariplost obraza.

Posledica povišanega krvnega pritiska se kažejo kot okvare srce, ledvic, možganov.

Zdravljenje:

Bolniki s povišanim krvnim pritiskom potrebujejo stalni zdravniški nadzor in redno merjenje krvnega pritiska.

Zdravljenje je trajno in prilagojeno vsakemu posamezniku.

Bolnik naj živi mirno, brez naglice. Delati mora zmerno, brez dodatnega naprežanja. V delovni organizaciji in društvi naj ne sprejema funkcij, ki bi ga obremenjevale.

Naj se vam nikdar in nikamor ne mudi.

Delavec s povišanim krvnim pritiskom ne sme delati na višini, pri nezavarovanih strojih, pri odprtem ognju in ne sme opravljati nalog, ki zahtevajo občasno maksimalne napore. Troizmensko delo je za hipertonično neprimerno.

Bolniku s povišanim krvnim pritiskom priporočamo zmerno fizično aktivnost. Ta pripomore k znižanju telesne teže, poskrbi za dobro počutje, predvsem pa pomaga pri izboljšanju cirkulacije.

Za bolnika s povišanim krvnim pritiskom so primerni zlasti hoja, plavanje, kolesarjenje, smučarski tek, trim. Odsvetujemo se športi, kjer so na koncu premaganaci in zmagovalci, ker med tako igro pride do pretiravanja, poraz ob koncu pa je neugoden.

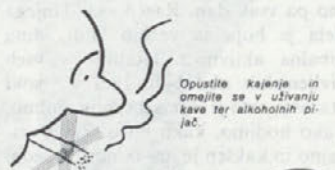
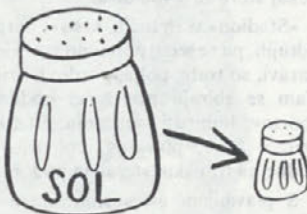

Takovadite vsak dan.

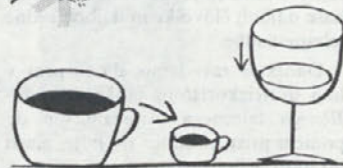
Dopust naj hipertoničen ne preživlja v krajih s prevelikim hrupom in z visokimi temperaturami. Priporočljivo je oddih na deželi ali v zdravilišču, kjer ni vrveža, nemira in psihičnih napetosti.

Bolnik s povišanim krvnim pritiskom naj omeji sol v hrani, uživanje alkohola in kave, preneha naj s kajenjem.

Omejite uživanje kuhinjske soli.

Opustite kajenje in omejite se v uživanju kave ter alkoholnih pijač.

Bolniki s hipertenzijo, ki se redno zdravijo, lahko pričakujejo, da bo njihovo življenje potekalo tako kot pri ljudeh z normalnim krvnim pritiskom. Zato naj zanje velja geslo: **»STORIMO VSE ZA ZNIŽANJE PREVISOKEGA KRVNEGA PRITISKA!«**

TATJANA GAZVODA

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2200 izvodov.

Glasilo ureja izdajateljski svet:

Miro Jovič (predsednik), Brane Frankovič (glavni in odgovorni urednik), Slavko Kavšek, Franc Brezovar, Jelica Spasovski, Irena Celič, Jože Starešinič, Rudi Vlašič, Željko Mitrič, Mojca Juršič, Marjan Podlogar, Majda Dular in Zdenka Židanik.

Uredništvo: Novoteks Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafika, tisk Tiskarna Novo mesto.

Hoja v naravi — nujnost današnjega časa

S pridobitvami civilizacije smo se odtujili naravi. Ves dan preživljamo v nezdravem okolju. Avtomobili so nas razvadili in polenili, tako da nas že vsak malo večji napor utruja. Zato se vozimo, namesto da bi hodili in se privajali na napore. To so ugotovitve, zaradi katerih organiziramo razne propagandne akcije, s katerimi želimo spodbuditi delovne ljudi, da za svoje zdravje, za prijetno in dolgo življenje nekaj store že v mladosti.

»Stadion« vseh tistih, ki so se naravi odtujili, pa se sedaj ponovno vračajo k naravi, so trate, polja, gozdovi, hribi. Tam se zbirajo privrženci hodilnih športov, ljubitelji smučanja, atletike, iger z žogo, plavanja, čolnarjenja, vadbe na trimskih stezah in podobno.

S plavanjem ali s smučanjem se ukvarjamo samo kdaj pa kdaj, hodimo pa vsak dan. Razen vsakdanjega dela je hoja za večino ljudi edina gibalna aktivnost. Hodimo v vseh življenjskih obdobjih, tudi v visoki starosti, zato je še posebej pomembno, kako hodimo, kako hitro, kako vztrajno in kakšen je naš odnos do sedaj naše najbolj človeške in najbolj redne telesne vadbe.

Danes se zavedamo, da so prav v hoji še neizkoriščene možnosti množičnega telesnega utrjevanja in da pomeni prisilen odnos do hoje, zlasti do športne hoje v naravi, prvi korak k vodilni dejavnosti v telesno kulturo. Ko bomo mladino pridobili za pravilno hojo in sploh za premagovanje težav v naravi, jo bomo hkrati že delno usposobili za tek, tekalne igre in podobno. Začeti je treba pri začetku: najprej uglajenost in učinkovitost v hoji, potem šele tekanje, premagovanje ovir in podobno.

KO GOVORIMO O HOJI, POGLEJMO, KAJ PRAVILNO STROKOVNJAKI O PRAVILNI HOJI.

Najprej nas mora kajpada zanimati tehnika pravilne hoje. Pod tehniko razumemo v športu racionalni način gibanja, primeren nalogi in okoliščinam. Da bi hodili pravilno, moramo upoštevati nekatera splošna pravila:

- drža telesa naj bo naravno vzravnana (ne sklonjena),
- premikanje nog naravnost naprej (brez opletanja),
- stopalo postavljamo na tla v zaporedju peta — prsti (velja za hojo po ravnem),
- postavljanje stopal skoraj vzporedno (ne preveč na ven),
- pozibavanje naj bo omejeno na minimum, ki ga terja ritmika gibanja,
- spremljava z rokami je smotrna, ustreza tempu in dolžini koraka.

Za uglajeno hojo, ki sodi med smotre gibalnega izobraževanja v mladosti, je treba veliko vaje. Veliko je treba hoditi po raznih stezah in v pravilni obutvi. Pri obutvi je zlasti važno, da ni peta niti previsoka niti preozka niti preveč trda. Čim bolj je podobna človeški peti, tem bolj ustreza namenu.

Kakšna pa naj bo hitrost? Če gre za to, da hodimo racionalno in potrošimo kar najmanj energije, je optimalni tempo 90 m na minuto, kar pomeni 5,4 km na uro. Če pa gre za treniranje, na primer za krepitev srca in usposabljanje ožilja, se je treba potruditi in hoditi znatno hitreje. Primer: Zelo hitra hoja (5 km v 40 minutah) je fiziološko več vredna kakor igranje golfa na 18 lukenj, pri katerem smo prehodili 6 km v petih urah.

Zdravniki stare šole so priporočali bolj ali manj lagodne sprehode, sodobni raziskovalci pa priporočajo večje obremenitve: daljši korak, živahnjša hoja in večje razdalje vsak dan ali vsaj vsak drugi dan. Sprostitev enkrat na teden nikakor ne zadošča. Vsak dan je treba vsaj eno uro hoditi,

teči, telovaditi. Sprehodi s počitki in počasna hoja samo utrujajo, a nič ne hasnejo.

Specialisti zagovarjajo gibanje, pri katerem se je treba spotiti!

Kako učinkuje redna in vztrajna hoja na človeški organizem? S treniranjem hoje postane človek močnejši, odpornejši, zdržljivejši in zgubi odvečno toščo. Mišice se okrepijo, zlasti na nogah. Pri hoji navkreber povečuje človek svojo odkrivno moč, pri hoji navzdol pa si razvija amortizacijsko moč. Če hodi človek s palico, z eno ali dvema, kar je priporočljivo zlasti za starejše, si krepi tudi mišice rok in ramenskega obroča. Taka hoja je po učinku na skeletne mišice enakovredna najbolj mnogostranskemu športu, to je hoji in teku na smučeh.

Za športni način hoje je značilno, da se zavestno potrudimo, da ne hodimo samo lagodno. Srce se kaj kmalu odzove s pospešenim utripanjem, tudi dihanje postane globlje, posebno še, če se vzpenjamo navkreber. Pri hoji se v prvih desetih minutah postopno ogrejemo — pretok krvi se med tem usmeri v delujoče mišice, kapilare se odpirajo, do mišičnih vlaken pronica s kisikom nasičena kri. Stanju, ko so mišice opti-

malno prekrvavljene, pravimo, da se je človek »ogrel« — zdaj so dani pogoji za večjo intenzivnost, za hitrejšo hojo ali tek. Povečana obremenitev, če je redna in vztrajna, učinkuje v mesecih in letih na prilagajanje srca, ožilja in dihal na nove, to je povečane potrebe.

Sodobni človek trpi zaradi pomanjkanja prehrane, katere posledica je prevelika telesna teža. Ljubitelj narave, visok 170 cm, hodi v mladosti z lahkoto, če je njegova teža normalna (približno 70 kg). Ko pa sez leti, zredi, nastopijo težave. Mišice začnejo že po četrtem desetletju slabeti.

Zato se zavzemamo za »idealno težo«. V čem je razlika? Normalna teža je: kolikor cm nad 100, toliko kg, izdelana teža pa je za 10% nižja. Osnovno pravilo, po katerem se moramo ravnati, je: po 20. letu telesna teža ne sme več naraščati.

Če se človek odloči za razumno mero v hrani in pijači, če daje organizmu le toliko, kolikor potrebuje, in če se hkrati odloči za redno hojo, ima v rokah ključ za dobro počutje in zdravje. To pa je naše največje bogastvo.

Mednarodni sekretariat za volno nam je ponovno poslal sestavek o trendih ženskih tkanin in konfekcije za sezono jesen/zima 85/86, z dvema fotografijama za objavo v našem glasilu. Ker smatramo to informacijo kot koristno in poučno gradivo, smo jo prevedli in jo objavljamo v celoti.

Ženske tkanine za sezono jesen/zima 1985/1986

BARVE: Za sezono jesen/zima 85/86 je poudarek na polarnih ali toplih barvah, ki izhajajo iz barv predhodne sezone, v glavnem zime 84/85 in pomlad/poletje 1985.

Te barve so tople: iz skupine barv VENECIJA, polarne: iz skupine barv ALJASKA,

Medsebojno se dopolnjujejo s srednjimi odtenki barv, s čimer dosežemo kombinacijo pozne jeseni — to je skupina barv IRSKA.

1. Skupina barv ALJASKA: Hladen, zračen ambijent, miren in veder. Nevtralni (marmor, kamen, efekt mineralov), jekleno modre (hladne). Bela barva je vedno prisotna. Ta skupina je nadaljevanje »kitajskih akvarelov« (zima 1984/1985) in »transparentnih« (pomlad/poletje 1985). Te barve se bodo uporabljale za izdelavo tvidov, četkanih tkanin, veliki karo vzorci pa tudi za izdelavo bogatih tkanin iz česane volne in jersejev.

2. Skupina barv IRSKA: Finejši toni prav tako izhajajo

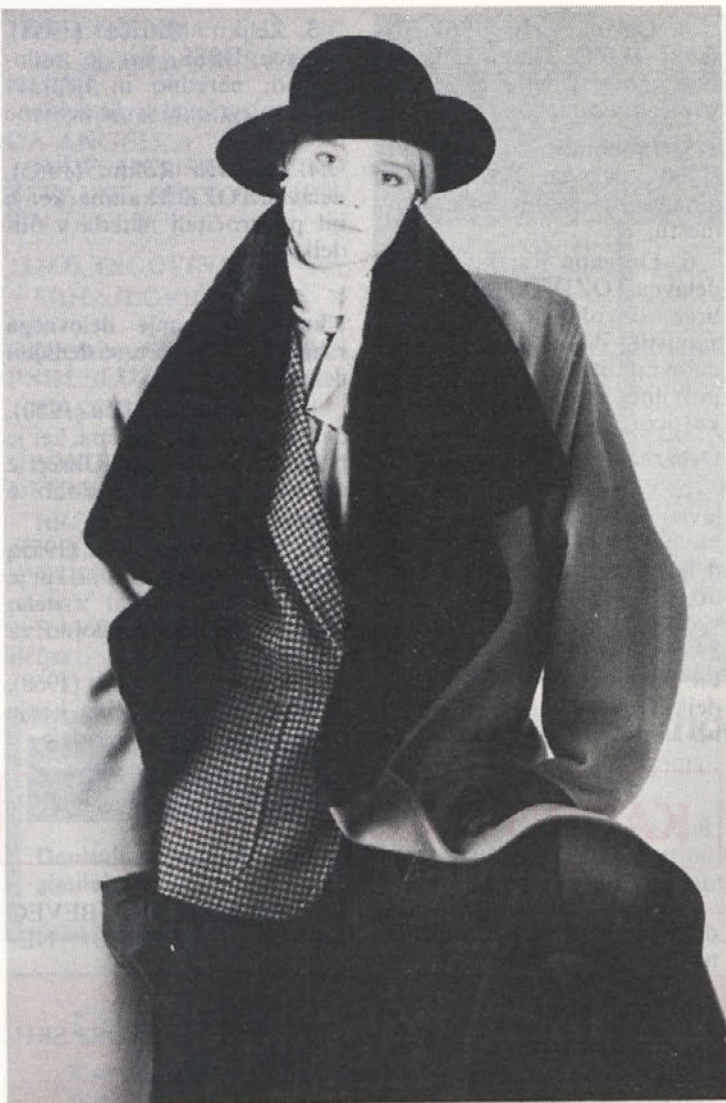
iz kitajskih akvarelov (jesen/zima 1984/1985), vračajoč se barvam resja ali bretonskim ali irskim pašnikom. Primerne so za mikane tkanine, za popolno atmosfero lažnega kameja.

3. Skupina barv VENECIJA: Romantično plameneči toni. Nastali so iz barv lesa in japonskih lakov (zima 84/85), zelo temne in srednje temne barve. Primerno za šentlände, ščetkane tkanine, lahke kosmatene tkanine, česane tkanine, mikane tkanine v toplih jesenskih tonih. Lažni kamej: barvanje med terakoto in rjavo-rdečo barvo ali barva slive do barve burgundskih vin. Dve različni zeleni, brez črne, ta skupina je dopolnjena z mornarsko črnilsko plavo barvo

4. Skupina barv DALA: Vedre zimske barve (vrnitev visokem stilu: Dora, Kardena, Kuleža, šestdesetih let). Za to sezono se bomo posluževali trikotaže, modnih dodatkov in pudarkov kot kontrast ali popolno skladnost.

Čedalje več je organiziranih pohodov

Tkanine — zima 1985/1986

Za zimo 85/86 ni izrazita opredelitev, je pa zato sprejeta opredelitev iz leta 84/85. Dve različni smeri, z ene strani klasična dobrega okusa, ki nudi občutek varnosti, z druge domiselnost pa tudi enostavnost.

Vsak kreator se mora v svoje delo poglobiti in ponuditi široko raznolikost vzorcev, ki morajo dati želeni izgled. Česane volnene tkanine so ščetkane kosmatene in polstene, procesi obdelave, ki v končni fazi dajo topel in mehak izgled. Mikane tkanine finejše in mehkejše preje za izdelavo diskretnih tvidov, ki pa morajo ostati mistikalni, ogujeno-rustikalni, sestlandi.

Karo in proge so večje, ribja kost, raje in pepita vzorci postanejo celo ogromna barvna sosledja. Obojestranske tkanine potrjujejo svoj obstoj. Pogosto so tkanine ščetkane, kosmatene vsaj z ene strani, a z druge reliefne. Polno tkanin je v ripsu, vtisnjen je vzorec v tkanino in kalandirane. Koordinacije so prisotne in vse bolj se kombinira s tkaninami enakih težin. Geometrijski liki in

cvetni žakardi so nesporno v velikem porastu. Vpliv moškega stila je še naprej prisoten in zelo pomemben. Postaja pa finejši, modno obarvan in vzorčen, z jasnimi, močnejše poudarjenimi velikimi dezenom. Jerseji so v ospredju in so novega izgleda. Zaradi svoje udobnosti igrajo pomembno vlogo v življenju sodobne ženske.

Preja mora imeti mehak otip in razkošen izgled. Iz tega razloga ostane v strukturi relativno enostavna, vendar daje tkanini izgled poln barv. To so česane, mikane mešanice (volna/kašmir, volna/moher), tkanine z mrtvimi vlakni, flame tkanine in šiner.

TISKANJE:

ABSTRAKTNO: prskano, pikčasto, konturani mrzlih risb, ki uporabljajo moderno tehniko dotiskanja.

GEOMETRIJSKO: novi vidiki tiskanja v volni, karirano šanel stila ali veliki efekti ribje kosti, vendar tiskani na tkanino efektne vezave, ali šinen (dvobarvna preja), zelo fina ribja kost ali pepita.

CVETNI DEZEN: romantične proge, mogoče vrnitev Bazena (kar smo videli v Rati v

Franciji, pri Abrahamu in Kantoniju), naravno, kašmir, bleščečih in baročnih tonov.

Ženska konfekcija za sezono jesen/zima — 1985/1986

Za to sezono lahko mirno trdimo, da ima več stilov, ki se pogosto medseboj dopolnjujejo ali se celo prepletajo, prepuščamo jih ženskam, da se odločijo in z modnimi detajli prilagajajo oblačila po lastnem preblisku in hotenju.

Pravega čvrstega diktata mode ni! Ženske so v svojem izboru popolnoma svobodne in tako lahko same formirajo svoj stil, ki ustreza aktivnostim, s katerimi se pečajo, željam, stasu itd. Prav zaradi tega ni pravila o dolžini oblačil, zgornji del ostaja še naprej poudarjen, prav tako tudi večplastno oblačenje, vendar se počasi pojavljajo oblačila, ki podaljšujejo linijo, pogosto s tesno prilagajočim in poudarjenim telesom in boki. Moški stil je že nekaj sezon prisoten, pa ostane tak tudi za naprej. Plašči se ponovno vračajo in so hit sezone. Krila so ravna, pogosto tudi s kepanimi faltami, vendar pa so popolnoma

enakovredna tudi široka, zvoščasta krila, vračajo se tudi hlačna krila in kilti. Hlače, široke hlačnice, pogosto z manšetami ali nabrane v gležnju, hlače moškega stila, pomembne so hlače, ki se pri dnu ožijo, smučarske hlače za mlade, zimske bermude pa tudi kombinezoni, toda še naprej modni.

Mogoče se v tem velikem številu stilov eden posebej izvaja. To pa je z ozirom na življenje in zaradi udobnosti pri nošenju športni stil. Barve skupine ALJASKA ali mogoče tudi IRSKA in VENECIJA so v ravnotežju. Ta stil je pod vplivom oblačil za izletništvo, planinarjenje in smučanje. Na ta način je pomlajena klasična slika volnenih oblačil.

LINIJA: bogata v ramenih ali brez pretiravanja. Plašči tričetrtinski in plašči s kapucami. Dolga krila so vidna pri

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

tričetrtinskih plaščih. Smučarske hlače, bluzoni z asimetričnim zapenjanjem. Modni detajli so puloverji, kapuce, veliki žepi, razni trakovi za povezovanje. Nakit, ki je podoben pravemu.

Za zvečer: črna barva ostane tudi za naprej, vendar pa prevladuje merinsko plava barva.

Detajli: razni okraski, obarvano kamenje, satenski obšivki in svetle satenske bluze.

DeKa

Izrečeni disciplinski ukrepi v februarju 1985

Javni opomin je bil izrečen naslednjim delavcem:

1. Mariji Pezdirc (1953), delavki TOZD Konfekcija, ker je malomarno opravljala svoje delo ter neopravičeno izostala z dela.

2. Jožici Brajdič (1953), delavki TOZD Tkanina, ker je neopravičeno izostala z dela.

3. Marini Pavlin (1964), delavki TOZD Tkanina, ker je bila povzročitelj nereda in pretepa v oddelku.

Preizkus vinjenosti

Večkrat se dogaja, da delavci odklanjajo preizkus vinjenosti, čeprav kažejo znake alkoholiziranosti in jih neposredni vodja mora odstraniti z delovnega mesta, kajti v nasprotnem primeru je sam kršitelj delovnih obveznosti. Da bi se izognili tej dilemi, obveščamo vse, ki se s tem problemom srečujejo, s sledečim:

Kadar delavec odkloni preizkus z alkotestom, naj delavec, ki je pooblaščen za preizkus z alkotestom, o odklonitvi napravi zapisnik. V zapisnik naj vnese čas in kraj poskusa preizkusa z alkotestom in ali je bil še kdo navzoč in zakaj so delavca hoteli preizkusiti z alkotestom (je kdo javil, da je pod vplivom alkohola, ali samo zaradi kontrole).

Če je delavec kazal znake alkoholiziranosti, je dobro, da se te znake zabeleži v zapisnik. Čim natančneje bodo opisani znaki, iz katerih je pooblaščen delavec sklepal, da je delavec vinjen, tem manj težav bo z dokazovanjem vinjenosti.

Marija Hodžić

4. Darinki Eršte (1961), delavki TOZD Tkanina, ker je bila povzročitelj nereda in pretepa v oddelku.

5. Ljubomiru Klanjščku (1960), delavcu TOZD Tkanina, ker je spal na delovnem mestu.

6. Draganu Rajaku (1963), delavcu TOZD Tkanina, ker je brez dovolilnice predčasno zapustil delovno mesto in delovno organizacijo ter nepravilno žigosal kontrolno kartico.

Denarna kazen je bila izrečena:

1. Vinku Šimcu (1960), delavcu TOZD Tkanina, ker je bil povzročitelj nereda v oddelku. Ukrepi so izrečeni pogojno za dobo 6 mesecev.

2. Ivanu Zajcu (1962), delavcu TOZD Tkanina, ker je bil povzročitelj nereda v oddelku. Ukrepi so izrečeni pogojno za dobo 6 mesecev.

3. Željku Mitriču (1958), delavcu DSSS, ker je malomarno, neredno in nepravčasno izvrševal svoje delovne obveznosti.

4. Robertu Rolihu (1965), delavcu TOZD Tkanina, ker je bil povzročitelj nereda v oddelku.

Ukrep prenehanje delovnega razmerja je izrečen naslednjim delavcem:

1. Branetu Malešiču (1950), delavcu TOZD Tkanina, ker je prišel vinjen na delo. Ukrepi so izrečeni pogojno za dobo 6 mesecev.

2. Nedeljku Tomoviču (1955), delavcu TOZD Tkanina, ker je neopravičeno izostal z dela. Ukrepi so izrečeni pogojno za dobo 3 mesecev.

3. Adnanu Mustafiču (1968), delavcu TOZD Tkanina, ker je neopravičeno izostal z dela.

KADROVSKE NOVICE

V mesecu marcu so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji novi delavci:

TOZD Tkanina:

DE pletilnica: KOLJANČIČ ŽELJKO

DE priprava: ROZMAN ŠTEFAN (prišel iz JLA)

TOZD KONFEKCIJA

BRANISELJ STANISLA-

VA, DRAGAN ANA, BEVEC ANICA, JALŠEVEC NEVENKA

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

ŠTRUCELJ ANTON, ANŽIČEK SMILJANA

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili:

Ob 30. obletnici poti v Indijo in Burmo in vabila za obisk Etiopije in Egipta

Piše: Ivkovič Ivo

Ker sem v našem glasilu opisal pot v Indijo in Burmo ob 25. obletnici, želim danes ob 30. obletnici spomniti vse vas, ki boste prebrali te vrstice, da je pot predsednika Tita v Indijo in Burmo, zbudila veliko pozornost v svetu, posebej med množico azijskoafriških dežel, ki so se pripravljale na svojo prvo konferenco v Bandungu.

Po končani drugi svetovni vojni sta se Indija in Burma med prvimi osvobodili suženjstva. Vodilni politiki, posebej indijski predsednik Nehru (oče lani ubite predsednice Indije Indire Gandhi in stari oče sedanjega predsednika Radžira Gandhija), so začeli izražati potrebo po svetovnem miru, aktivnemu sodelovanju med državami in socialistično orjenciacijo v svoji notranji politiki. Zato jim je bilo veliko do tega,

da se srečajo z uglednim državnikom, ki je bil protagonist takšne politike. Ravno tedaj je bil pravi trenutek, da zaostrovanje v svetu skrene z nevarnih poti z enotnim nastopom svobodoljubnih in miroljubnih dežel. In med temi deželami so bile Indija, Burma in Jugoslavija. To so bili dovolj tehtni razlogi, da se je tovariš Tito, ki je vizionarsko gledal rojstvo novega gibanja, pozneje imenovanega neuvrščenost, odzove vabilu in napoti na dolgo in naporno pot.

To je bila že četrta plovba v poslanstvu miru. Začela se je 30. novembra 1954. leta z Reke. Deset tisoč Rečanov je hotelo videti Tita, da mu čim neposredneje izroče želje za dobro morje in srečno pot. Vsi Jugoslovani so spremili tovariša Tita z istimi željami, malce zaskrbljeni, ker je šel na resnično dolgo pot, neobičaj-

no za te čase, ko so vodje držav potovali zelo poredkoma izven svoje dežele ali pa sploh nikamor.

Mnogi ljudje se niso zavedali, kaj pomeni osebni stik med državniki, ko se z močjo argumentov, sugestijo idealov in prepričanja, odpravljajo nesoglasja in brišejo meje, ki ločujejo dežele in ljudstva.

Na tej poti smo od 30. 11. 1954 do 12. 2. 1955 (75 dni) vpluli v pristanišča Reka-Port Said-Aden-Bombaj-Vizagapatam-Kalkuta-Rangun-Madras-Kočin-Aden-Port Said-Reka. Prepluli smo 14.090 milj in 46 dni bili poleg tovariša Tita. V spremstvu so bili rušilci: »Triglav«, »Biokovo«, »Dinara«.

Veliko bi bilo za napisati, če bi hotel podrobno opisati, kako je Bombaj, imenovan vrata Indije, bil ves v rožah, slavolikih in zastavah obeh dežel, Jugoslavije in Indije.

Omenim naj še to, da je naš predsednik s spremstvom in državnikom Indije Nehrujem s spremstvom dočkal novo leto na našem »Galebu«, kar ostaja v živem spominu vsem do konca življenja.

Omeniti moram tudi, da smo 3. januarja 1955 zapluli iz Kalkute proti Burmi in Rangun, kjer so po treh dneh plovbe z največjimi častmi dočakali najdražjega gosta.

Z Rangunske univerze, kjer so tovariša Tita promovirali v častnega doktorja pravnih ved, je njegov govor, posvečen aktivni miroljubni koeksistenci, močno odmeval po vsem svetu.

In ko je tovariš Tito potoval po Burmi in imel pogovore z domačini, predsednikom Burmanske unije DR. Ba Uomom in predsednikom vlade U Nuomom, smo 11 dni izkoristili za ogled Ranguna in okolice ter se pripravljali za pot proti Madrasu, okrog Cejlona za Kočin, kjer smo se poslovlili od Indije in ljubeznivih indijskih domačinov.

TOZD TKANINA

DE tkalnica: OBERČ LJUDMILA

DE oplemenitilnica: ZAMIDA ANGELCA

INVESTICIJSKO VZDRŽEVALNI SEKTOR: JERSIN JANEZ

TOZD TRGOVINA:

MIHAJLOVIČ VESNA

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

KASTELIC VERA

UPOKOJILI SO SE NAŠI DELAVCI:

BRCAR JOŽEFA (DE priprava)

JAKŠA MARIJA (DE priprava)

RAVBAR ANTON (Investicijsko vzdrževalni sektor)

Fotografija mode — Milana Pajka

Od 22. 3. do 1. 4. je bila v našem obratu družbene prehrane razstava fotografij na temo — moda.

Avtor fotografij je znani fotograf iz Ljubljane Milan Pajk, ki nam je s svojimi fotografijami poskušal približati svet mode in modne fotografije. Upamo, da bo tovrstnih razstav v naši DO še več, za kar gre zahvala Foto klubu iz Novega mesta in članom kulturne komisije.

MIRO JOVIČ

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

OBVESTILO

Vse zaposlene obveščamo, da bomo za prvomajske praznike zaradi racionalnejšega izkoriščanja delovnega časa in remontov v proizvodnji, poleg 1. in 2. maja dela prosti še v petek, 3. in soboto, 4. maja. Ta dva dneva bomo nadomestili z delom ob sobotah 18.

in 25. maja. Delavci, ki delajo v izmenah (2,5, 3,5 in 4 izmene) bodo dobili točen raspored v obratih.

Fond delovnih ur in vsi ostali plani za maj ostanejo tako nespremenjeni.

Novo mesto, 11. 4. 1985

Plansko-analitska služba

S krajšim postankom v Adeni smo čez Rdeče morje pripluli do nekaj milj oddaljenega Sueza. Topel, miren večer, 4. februarja, se je tovariš Tito popeljal z ladijskim motornim čolnom po zalivu. Vrnil se je na ladjo z nekaj kilogrami rib, ki jih je kupil od egiptovskih ribičev, ki ga niso prepoznali, ker je v tem delu sveta tako, da poveljnik ladje

ne občuje z ribiči, kaj šele predsednik kake države.

Predsednika Tita je zaprosil za srečanje na Galebu Gamal Abdel Naser, predsednik Egipta. To je bilo njuno prvo srečanje. Pogovori so se končali s slovesom na palubi »Galeba« pred Ismajlijo, ko je predsednik Naser rekel: »Dragi brat, maršal Tito, nasvidenje v Kairu!«

V ponedeljek, 7. februarja, po enodnevnem počitku v Port Saidu so našo eskadro pospremili egiptovski rušilci, nato je zaplula proti Jadranskemu morju in Reki, kamor smo vpluli 11. februarja po 74 prebitih dneh na ladji. Spominjam se, da smo vpluli na Reko okrog 9. ure in da je eskadro z tovarišem Titom dočakalo okrog 120.000 ljudi iz bližnje okolice in vseh krajev domovine.

Vse roke so bile v zraku in pozdravljale, vsa usta so klicala, da je grmelo: »Tito, Tito!« Bilo je veliko slavje, na katerem je tovariš Tito imel govor, v katerem je povedal naslednje: »Nihče se naj ne boji, da bo naša dežela skrenila za izboljšanje mednarodnega položaja in čuvanja miru. Z druge strani naj nihče ne misli, da bomo pristopili v kakršen koli blok.« To sporočilo je bilo namenjeno kritikom iz blokovskih držav.

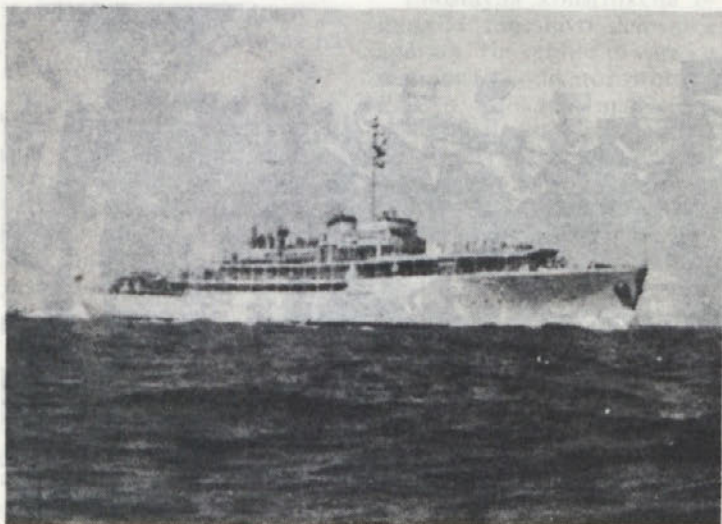
Zvečer istega dne je v veliki dvorani hotela »Kvarner« v

Opatiji tovariš Tito pripravil sprejem za vse udeležence te zgodovinske poti, kjer je posadki in poveljstvu izrazil veliko priznanje in zahvalo za vestno in naporno službo v času potovanja v Indijo in Burmo.

Kot sem že omenil, je predsednik Naser povabil Tita na obisk v Egipt. Tako smo po remontu in nekaj plovbah po Jadranu in sredozemskem morju, ponovno krenili na dolgo pot v Etiopijo in Egipt, in sicer 2. 12. 1955 iz Šibenika ter vpluli v luke Port Said-Assab-Masaua-Suez-Aleksandirja-Pulj ter v 40 dneh prepluli 5.079 milj v spremstvu rušilcev »Triglava«, »Biokora« in »Romanije.«

Najstarejša država v Afriki, Etiopija, kjer danes umira od lakote na tisoče ljudi, je bila prva žrtev fašistične agresije. Njen vodja, cesar Haile Selasi, je pričakal Tita, da mu izkaže največje priznanje kot heroju

(Nadaljevanje na 10. strani)

Občni zbor IGD Novoteks Razprava po poročilih

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Tovariš Pavlin Franc, predsednik DS, je v imenu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij pozdravil občni zbor in čestital za dosežene uspehe IGD. Dotaknil se je problematike požarnega varstva v našem podjetju. Dolžnost vsakega zaposlenega v delovni organizaciji Novoteks je, da na svojem delovnem mestu in okolju skrbi za odстранjanje pomanjkljivosti v požarnem varstvu ali drugih nesreč. Predlagal je, da naj bi vsi, ki so po pravilniku protipožarne zaščite odgovorni, strokovno ugotovili, kje je največja nevarnost za nastanek požara in ocenili požarne obremenitve po obratih in oddelkih.

Anica Smerdu, direktorica splošnega sektorja, se je članom industrijskega gasilskega društva v imenu delovne organizacije zahvalila za požrtvovalnost in prizadevanje na gasilsko preventivnem in operativnem področju. Poudarila je, da bodo samoupravni organi in družbenopolitične organizacije sproti reševale probleme požarnega varstva. Kljub temu, da v našem podjetju nismo imeli večjega požara, je dolžnost vseh nas, da dosledno skrbimo za gasilsko preventivo.

Ivo Ivkovič, predsednik ind. gas. društva Novoteks, je dejal, da se da iz obširnih poročil marsikaj izluščiti. Zamisliti se moramo nad katastrofalnimi škodami, ki jih povzročajo požari doma in po svetu. Na žalost ugotavljamo, da tudi v naši delovni organizaciji ne spoštujemo pravilnika in statuta o protipožarni zaščiti. Meni, da bi v našem glasilu ponovno objavili dolžnosti in pravice iz tega pravilnika, saj se neupoštevanje predpisov o protipožarni zaščiti obravnava kot hujši prekršek in je to po reubliškem zakonu podvrženo sankcijam. Sodelovanje med sosednjimi gasilskimi društvi je zelo koristno, saj si tako izmenjujemo izkušnje iz požarnega varstva in se seznanjamo s situacijo o hidrantnih, vodnih in požarnih razmerah v delovni organizaciji, tako da bi bolj učinkovito priskočili na pomoč v slučaju požara ali druge nesreče.

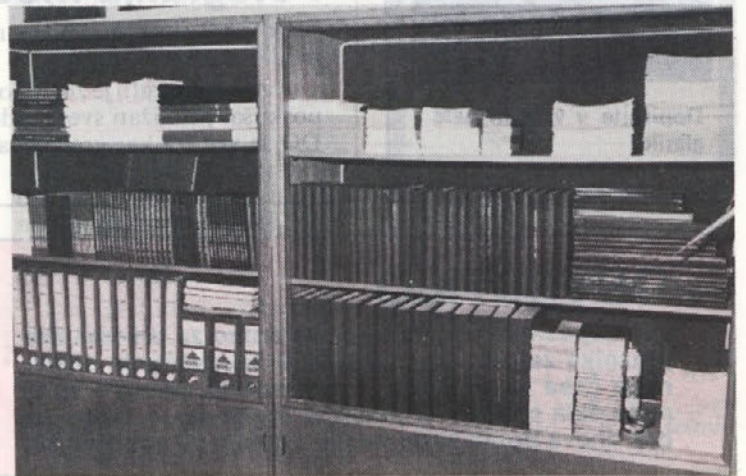
Poudaril je, da se nekatere stvari uspešno premikajo, saj bo aprila urejena cesta za motorna vozila za dovoz do Krke pri predilnici in za kotlarno in tudi kontejner za lahko vnetljive snovi bo postavljen. Tako bodo vse nevarne snovi skladiščene izven poslopij in obratov, kar je do sedaj predstavljalo veliko požarno nevarnost.

Predsednik IGD predilnica Metlika, inž. Stane Jelenčič, pravi, da so zelo zadovoljni, da smo v lanskem letu uspešno sodelovali z matičnim društvom v Novem mestu. Poročilo predsednika in poveljnika je bilo zelo izčrpno in obširno. Uspehi na preventivnem področju gasilstva nas morajo voditi še k večjemu prizadevanju za dvig požarne preventive in operativ. Poudaril je, da je bil lani operativni plan v celoti uresničen. Uspelo jim je tudi usposobiti vse gasilske desetine in desetino pripadnikov civilne zaščite. Tako so se udeležili vseh gasilskih tekmovanj in nastopov. Imeli so tudi težave glede udeležbe na gasilskih vajah, predvsem zaradi večizmenskega dela.

Predstavniki industrijskega gasilskega društva Varteksa iz

Varaždina, Josip Bogdanovič, se je zahvalil za 20 letno pobratimstvo in sodelovanje na gasilsko-tehničnem področju. V vseh teh letih smo se eni in drugi obogatili s koristnimi izkušnjami in znanjem. Veseli ga, da v naši delovni organizaciji nismo imeli požarov, kar je dokaz dobre preventivne službe in zavesti naših delavcev, da se ravna po geslu »bolje preprečevati, ko pa gasiti«. Tovariš Bogdanovič je navzoče seznanil, da bodo junija letos praznovali 50. letnico svojega obstoja.

Tine Filip, orodjar IGD Novoteks, pravi, da smo lani imeli nekaj težav z žensko desetino, saj niso mogle redno vaditi vsega proizvodnega plana dela, kljub temu so nastopile na gasilskih tekmovanjih in dosegle lepe uspehe, za kar se lahko zahvalimo direktorju

Gasilska strokovna knjižnica v gasilski pisarni

(Nadaljevanje z 9. strani)

skupnega boja proti fašizmu in graditelju miru.

Še veliko spominov vpisanih v naš dnevnik iz takratnega življenja v tej državi govori o upravičenosti boja za mirno, oljubno koeksistenco proti blokovski politiki in vojni nevarnosti.

Četrty dan plovbe smo bili v Port Saidu in po krajšem postanku zapluli čez Sueški prekop ter čez Rdeče morje. Na predvečer 10. decembra smo pripili pred egipčansko luko Asab. Naslednjega jutra je »Galeb« s spremstvom vplul v pristanišče, kjer je visokega gosta dočakalo 6.000 ljudi.

Pri pristanku je eskadro nadletavala letalska eskadrila v črki T in na ta način pozdravljala tovariša Tita.

Med slavloloki okrašenimi z zastavami dveh dežel je bil posebej opazen eden s pozdravom: »Veliki maršal Tito, dobrodošel!«

Iz Asaba je tovariš Tito z domačini krenil na pot z avtomobilom proti Adis Abebi, ki je oddaljena od Asaba okrog 900 km. Na tej poti je bilo potrebno premagati vzpon 3.000 metrov. Tovariša Tita so med potjo in v sami Adis Abebi, glavnemu mestu, veličastno sprejeli in so mu na

paradi predali ključ mesta s toplo izrečenimi besedami, da je on prvi šef države, ki je prispel na obisk v Etiopijo, in obenem najdražji gost, ki ga je Etiopija kdajkoli sprejela.

Tovariš Tito je pogumnemu ljudstvu Etiopije prenesel pozdrave Jugoslavije in velike

simpatije pri boju proti fašističnim osvajalcem.

Po prijetnem bivanju v Masavi in Asmavi, od koder je ta slika, smo 25. decembra v spremstvu topovske salve in zvoka siren zapustili Etiopijo in zapluli proti Egiptu, deželi piramid, o kateri bom nekaj več napisal v naslednji številki.

konfekcije tov. Kurpesu, ki je vedno našel razumevanje in omogočil udeležbo na vajah. V bodoče bi morali stopiti v akcijo za vključevanje žensk in mladine v gasilske vrste. Misli, da bi tukaj morala odigrati veliko vlogo mladinska organizacija. Do sedaj nam ni uspelo, da bi preko raznih forumov pridobili ženske in mladino v gasilsko organizacijo. Če vemo, da je v naši delovni organizaciji večina zaposlenih žensk nam ne sme biti vseeno, koliko članic imamo v društvu.

Delegat občinske gasilske zveze Novo mesto, tov. Janez Bahor, je dejal, da je lepo slišati, da nismo imeli nobenega požara, kljub temu pa občina Novo mesto zaseda drugo mesto po številu požarov in požarni škodi v republiki. Tudi v bodoče bomo morali posvetiti vso pozornost preventivni službi, kjer pa so tudi vidni uspehi. Tudi prispevna stopnja za požarno varnost se zmanjšuje, kar pomeni, da bo za gasilsko dejavnost manj finančnih sredstev kot prejšnja leta. Delegat občinske zveze je naglasil, da tudi kot mentorji v osnovni šoli Bršljin uspešno vzgajamo **PIONIRSKO DRUŠTVO MLADI GASILEC**, saj so nastopili na občinskem pio-

nirskem tekmovanju in dosegli drugo mesto. Sklep sekretariata zveze je bil, da se vsem nastopajočim podeli tekmovalna diploma. Diplome so prejeli naslednji pionirji iz Osnovne šole Bršljin:

1. Peter Kostrevec
2. Miran Kovač,
3. Igor Krnc
4. Tone Breznik
5. Edi Gačnik
6. Branko Jamnikar
7. Boris Klevišar
8. Igor Brezovar
9. Boris Travižan
10. Andrej Cesar

Predsednik društva Ivo Ivkovič se je vsem razpravljalcem zahvalil za predloge in pripombe. S temi bomo dopolnili naš plan dela za leto 1985

Sedanji upravni odbor društva:

1. Ivo Ivkovič, predsednik
2. Srečko Ozimek, podpredsednik
3. Stanko Vaupotič, poveljnik
4. Stane Hudoklin, pomočnik poveljnika
5. Srečko Lamut, blagajnik
6. Milena Penca, tajnik
7. Tine Filip, orodjar
8. Darko Kastelic, ref. za mladino in pionirje
9. Zdenka Pužina, ref. za žene
10. Fani Škrbec, član

STANKO VAUPOTIČ

Nekaj o gasilskih aparatih na HALONE

Pri nas poznamo več vrst gasilnih aparatov: vodne, metaltalce, prahu in CO₂, manj pa poznamo gasilne aparate na HALONE HL, ki so trenutno najbolj učinkovito gasilno sredstvo doma in v svetu. V našem podjetju imamo samo nekaj teh aparatov. V mehanografskem oddelku je montirana stabilna halonska avtomatska naprava, ki se pri določeni temperaturi v primeru požara sama aktivira, zato navajamo nekaj podatkov za uporabo gasilnih aparatov na HALONE.

Namen in princip delovanja

Aparati HL 9, HL 6 in HL 12 kg so namenjeni za gašenje začetnih požarov vrste B, C, E, uporabijo pa se lahko tudi za gašenje začetnih požarov vrsta A.

Odlike so velika učinkovitost, ne prevaja toka do 100.000 V, ne pušča sledov na mestih gašenja in ne povzroča poškodb s toplotnim šokom.

Uporabnost je nenavadno velika, posebno pa so pripor-

očljivi za gašenje požarov na naslednjih dragih in občutljivih napravah:

- elektronskih računalniških centrih,
- telefonskih in telegrafskih centralah,
- radijskih in televizijskih napravah,
- električnih napravah pod visoko napetostjo,
- motronih vozilih, gospodinjskih pripomočkih itd.

Enostavna konstrukcija omogoča zanesljivo delovanje aparata. Na ventilu je vgrajen manometer-indikator pritiska. Princip delovanja aparata je zasnovan na stalnem pritisku dušika na površino HALONA, ki ga po odprtju ventila brizga skozi šobo. Sredstvo, ki izhaja iz aparata (halon) hitro prekinita katalitično verižno reakcijo plamenov in gasi požar.

Kontrola za neoporečnost aparata je enostavna. Pogledamo na manometer in če je kazalec na zelenem polju, je aparat pod pritiskom, s tehtanjem ugotovimo vsebino gasilnega sredstva v aparatu.

STANE VAUPOTIČ

Dopisniki, na plan!

Izdajateljski svet našega glasila se sestane po izidu vsake številke. Naloga sveta je, da oceni številko, ki je izšla in naredi načrt za novo.

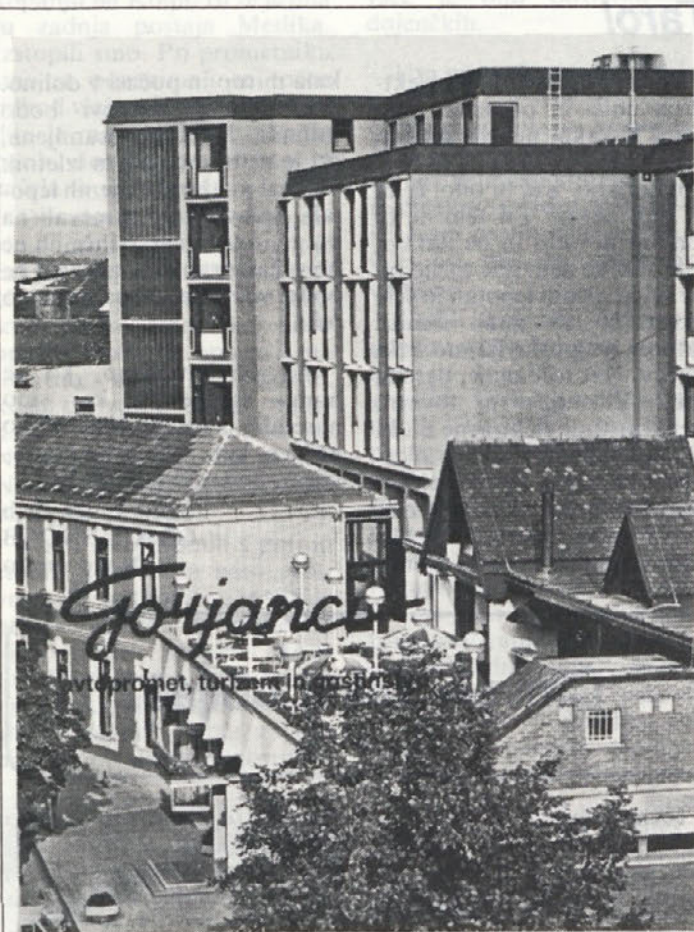
Da bi naše glasilo vsebinsko in informativno doseglo svoj namen, je treba razširiti krog dopisovalcev. Prav bi bilo, ko bi v vsaki številki objavljali članke, ki bi obveščali člane kolektiva o naporih in uspehih posameznikov, TOZD, o težavah in problemih, ki vas tarejo.

Naj vas ne moti, če se ne znate izražati ali če ne obvladate slovnice in pravopisa. Želimo vaše sodelovanje. Napišite tako, kot znate, ostalo bomo storili mi. Pišite, sestavke pa oddajte članom izdajateljskega sveta do 5. v mesecu. Vse objavljene članke honoriramo.

Vsak prispevek je dobrodošel, zato vas vabimo k sodelovanju. Z vašimi prispevki bomo še bolj popestrili naše glasilo!

Postanite dopisniki našega glasila!

Izdajateljski svet

Dobimo se vsak torek....

Tako je geslo nove gostinske ponudbe hotela Metropol. Ob dobri postrežbi so nam pripravili prijeten večer ob svečah in diskretni spremljavi klavirja in violine.

Vsak torek je na kramljanje povabljen tudi priznan strokovnjak ali poznavalec z različnih področij družbenega življenja. Vrli gostinci hotela Metropol zagotavljajo, da boste preživeli lep večer v njegovi družbi.

Družabno srečanje se začne vsak torek ob 20.00 uri.

Še eno novost nam ponuja hotel Metropol, to je savna in solarij. Odprta sta od ponedeljka do petka od 15. — 21. ure.

Zahvaljujemo se vam za obisk in se priporočamo!

Hotel Metropol

Reka Tara

Lahko bi naštevati, kaj vse je okoli nas, kaj nam bogati in lepša življenje, kaj je sploh tisto, kar je v Jugoslaviji zelo pomembno, to so razni spomeniki, kipi, gore, parki, gradovi, reke in še bi lahko našteval. Vse to lahko slišiš in vidiš po radiu in televiziji, marsikaj zanimivega pa si lahko prebereš. Večkrat zaslišiš ime Tara in se sprašuješ, le kaj neki je to. To je zelo pomembna reka v naši domovini. Vendar te čudovite reke in njene okolice si nihče ne

more predstavljati takšne, kot je v resnici. Našo šolo je obiskal možki, ki to reko dobro pozna in nam je pokazal nekaj diapozitivov. Pripovedoval je v hrvaškem jeziku, a vseeno je bilo zanimivo poslušati. Videli si lahko čudovite stvari. Marsikdo si je ob tem filmu zaželel to reko čim prej obiskati, saj je bilo že na slikah to nekaj čudovitega. Mislim, da ni bilo nikomur žal, ker je bila ta ura posvečena Tari, saj smo se ob tem filmu nekaj naučili spoznati nekaj novega.

Andreja Jenovšek 7. b
OŠ XII. SNOUB, NOVO MESTO

Elektrarna ne sme uničiti lepoticu Taro!

Ali bomo dovolili, da elektrarna uniči in onesnaži reko Taro? Nikakor ne! Ne smemo misliti samo nase in kako bi se sebi koristili. Kaj bi bilo, če bi bil sam beton? Pri tem ne bi koristili ne sebi in ne naravi. Takrat bi se nam šele tožilo po naravi in njenih lepotah in šele takrat bi jo znali ceniti. Zatorej ne postavljajmo reki zapore. Naj teče dalje, deroča Tara! V okolici ni tovarn, zaenkrat tudi elektrarne ni, ki bi onesnaževali Taro in okolico. Ako bodo zgradili elektrarno, ne bo Tara tako hitro in deroče tekla in bila čista kot biser, onesnažena se bo premi-

kala mirno in počasi v dolino. Tudi šumeči slapovi bodo utihnili. Reka bo osamljena, saj je ne bo nobenden izletnik obiskal in užival v njenih lepotah. Splavi bodo samevali na bregu in trohneli. Nihče jih ne bo več uporabljal in nikogar ne bodo več ponesli na izlet po reki.

Ali bo prepozno, ko se bomo spraševali, kaj smo naredili? Naredili bi ji veliko krivico, ki bi bila težko popravljiva. Sedaj še lahko!

Jožica Judež, 7. b
OŠ XII. SNOUB
Novo mesto

Človek, zakaj ubijaš?

Teško vprašanje verjetno vsakega prisili, da se poglubi vase. Odgovor ni preprost, saj zanj ne bi zadolžili odgovora na nekaj listih, temveč bi lahko napisali celo knjigo.

Marsikdo ne bi znal odgovoriti na vprašanje: »Od kje toliko grozot?«

Vojna, povsod nasilje in sovraštvo! Sprašujem se, ZAKAJ.

Kaj bomo s tem dosegli? Vsekakor bomo na ta način svet in sebe pripeljali do krutega konca, do konca, ki se bo kot zgodnji jutranji žarek razblinil v kapljici rose.

Danes nihče ne pomisli, da je potrebna morda samo tisočinka sekunde, ki nas pripelje do usodnega trenutka. Mo-

derna orožja nam to resnico samo potrjujejo. Z druge strani pa so orožja v današnjem času, lahko bi rekli, merila bogastva in veljave neke države v svetu.

Vesolje je prostor, v katerem se v vsem tem lahko pomerijo.

Toda ZAKAJ vse to?

Dovolj smo že trpeli, vendar kljub temu ne znamo ceniti življenja. Nihče ne pomisli, ZAKAJ sploh ubija! V sebi nimamo več srca, temveč le avtomat, ki hlastno posega po orožju in žrtvah.

Saj nismo več ljudje! Smo le še okrutna, brezumna bitja, ki divjajo kruti usodi naproti!

Barbara Čampa, 8. a
OŠ XII. SNOUB Novo mesto

Kaj nam lepša življenje?

Aneka 6. razredov

Življenje nam lepša:

- šport
- branje
- glasba
- modelarstvo
- ročna dela
- planinarjenje
- živali
- prijatelji
- srečanje s sorodniki
- prijazna beseda
- pogovor

- moj muček
- podvodni lov
- zimsko veselje
- darila
- rojstni dan
- prijateljica
- vožnja s kolesom
- nogomet
- šola
- dopisovanje
- dom

VIO osnovna šola Novo mesto
TOZD XII. SNOUB
Kurirska pot 19

To sem jaz

Ime mi je Melita. Pišem se Potočar. Hodim v 2. c razred, v Bršljin se vozim z avtobusom. Tam me uči tovarišica Kozlevčar. Rada hodim v šolo in se pridno učim. Ko pridem domov iz šole, naredim domačo nalogo.

Zelo rada berem knjige in tudi na igrače ne pozabim.

Melita Potočar 2. c

To sem jaz

Rodila sem se 26. 10. 1976 v Novem mestu. Mamica in očka sta mi dala ime Karmen.

Imam rjave lase, tehtam osemindvajset kilogramov in imam temno rjave oči. Hodim v drugi razred osnovne šole Bršljin. Pišem se Kum. V šoli mi je zelo lepo. Zelo rada hodim v šolo. Rada tudi berem in delam na polju. Pomagam mamici, stari mami, včasih pa tudi malo ponagajam. Taka sem jaz, Kum Karmen.

Karmen Kum 2. c
OŠ XII. SNOUB
Novo mesto

To sem jaz

Sem Stanko Kos, učenec drugega c razreda. Star sem osem let. Doma sem iz Zaloga. Skozi našo vas teče reka Krka. Rad hodim v šolo. Zjutraj moram vstati ob pol šestih, da se pripravim za šolo. Učim se rad, ker vem, da se moram še veliko naučiti. Rad tudi berem pravljice in gledam risanke. Pomagam tudi delati.

STANKO KOS 2. c
OŠ XII. SNOUB Novo mesto

TEENS®
TEENS®

Ob dnevu zdravja

»KAKO SKRIBIM ZA SVOJE ZDRAVJE?«

Maja: — Da ne sedim na tleh in se ne prehladim,

— ne jem snega,
— da si pri kotalkanju glave ne razbijem in si ne poškodujem kolen,

— na planinah nosim šal in nimam kratkih rokavov.

Damjanca: — Ne pijem mrzle vode,

— ne hodim, kadar piha veter,
— na mrzlem kamnu ne sedim.

Monika: — Ne valjam se po tleh,

— ne sedim na mrzlih stopnicah,
— mrzle pijače ne pijem,
— ne hodim samo v nogavicah.

Ksenja: — Ledenih sveč ne ližem,

— po snegu se ne valjam in drsam.

Polonca: — Pazim, da se ne urežem z nožem, noge ne zlomim,

— ne hodim po cesti, ko gre avto,
— bosa ne hodim pozimi.

Damjan: — Jabolka jem, čaj pijem,

— da počivam,
— rad telovadim.

Borut: — Rad tečem, kolesarim, hodim.

Nataša: — Si umivam zobe,
— ne hodim zunaj, ko sem bolna.

Roman: — Pijem topel čaj,
— ne igram se nevarnih iger,

— pazim, da ni nesreče.

Borut: — Da manj jem bonbone in čokolade,
— si umivam zobe.

Marjan: — Jem med.

Tina: — Da se ne prehladim in glasa ne zgubim,
— hodim na izlete.

Matej: — Sem dobro obut in oblečen.

Gregor: — Ko dežuje in piha veter, se s kolesom ne vozim.

Martina: — Jaz imam rada sadje.

Klemen: — Da nisem dolgo v mrzli vodi na kopanju,
— hodim k telovadbi,
— nimam opeklin pri sončenju,

— se pri igranju preveč ne spotim.

Mihec: — Da sem v hiši, ko dežuje, sneži,

— da se umivam,
— da jem vso hrano,
— rad telovadim.

Otroci iz skupine »Čebelic
Majda Nemanič

dajo na desni strani reko »Tovarišica, glejte Krko.« Pojasnim, da je to Kolpa in otroci so se spomnili, da so bili že na kopanju na Kolpi. In že je bila tu zadnja postaja Metlika. Izstopili smo. Pri prometniku smo se pozanimali za točen odhod vlaka ob povratku. Sledila je razporeditev otrok po parih, določitev vodnikov in začela se je peš pot.

Ob glavni cesti se odpravimo proti vrtcu, kjer nas je čakala skupina malih šolarjev. Ustavimo se pred Novoteksom, saj so otroci kaj hitro opazili tablo, ki opozarja na tovarno. »No, pa pogledajte, koga od vaših staršev zagledate,« predlagava otrokom. Nasmеjejo se mi. »Saj to ni v Novem mestu« ugotovi več otrok.

Malo smo skrenili s poti in stopili do Beti in nato proti vrtcu. Že s stopnic se je slišalo otroške glasove »Novomeščani so prišli«. Sprejela nas je tov. Darja, hitro pa so se izza nje pokazale tudi otroške glave. Spremili so nas v igralnico, kjer je sledila pogostitev s

čajem in keksi. Zatem sta se skupini predstavili v programu in sledil je še ogled drugih starostnih skupin. Najbolj všeč je bilo otrokom pri dojenčkih.

Ura nas je že preganjala, saj smo bili dogovorjeni, da se dobimo ob 10. uri v muzeju. Med potjo od vrtca do muzeja so nas ustavljali starejši ljudje in slišalo se je: »Joj, koliko vas je! Kam pa jih peljete toliko? Glej jih, glej, pa nahrbtnike imajo.«

Sledili smo hoji naših prijateljev malih šolarjev iz Metlike in že smo bili pred gradom. Otroci so hitro ugotovili: »Tovarišica, ta grad je pa lep, cel.« Povzpeli smo se po stopnicah v prvo nadstropje, kjer nas je sprejela tovarišica, ki je zaposlena v muzeju in nas vodila na ogled restavriranih predmetov. Otroci so ponovno sledili tako pripovedovanju kot razstavljenim predmetom. Po enournem obhodu smo se poslovili od tovarišice s pesmico (saj smo bili oproščeni vstopnine), naredili še posnetek s fotoaparatom in se vrnili proti vrtcu, kjer je sledil krajši počitek z malico. Sledilo je povabilo metliškim malim šolarjem v Novo mesto, slovo od njih in vrnitev na železniško postajo.

Kaj kmalu smo se posedli v vagon in začela se je vožnja proti Novemu mestu. Ob vrtnivi se nam je zdela vožnja krajša. Dogovorili smo se za risanje vtisov v planinske dnevnike in pogovor z domačimi.

Ravno pravi čas, nekaj minut pred 14. uro, smo bili spet na svojih mestih v vrtcu.

Majda Nemanič

Izlet cicibanov — planincev v Belo krajino

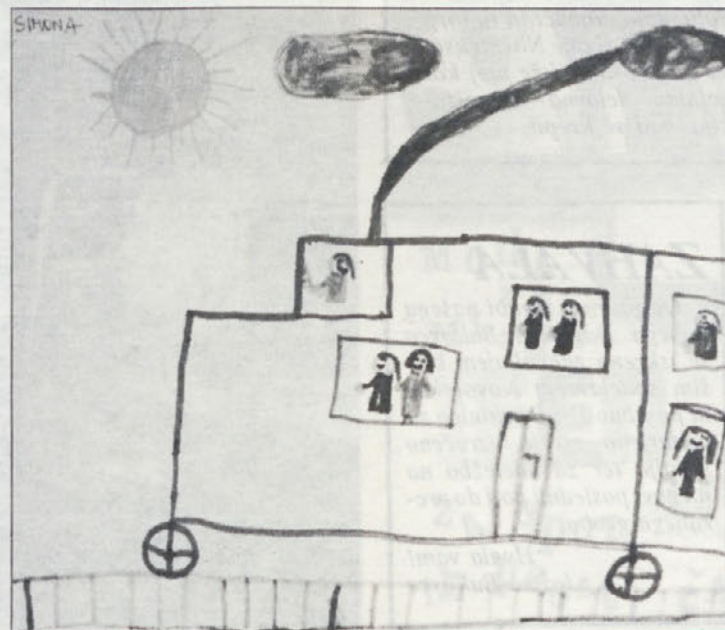
Iskali smo kraj, kamor bi se lahko na izlet peljali z vlakom. In res. Odločili smo se, da potujemo v Metliko. V dogovoru s PD Novo mesto smo še predhodno zvedeli, da nam poravnajo stroške prevoza, kar nam je bilo še bolj v veselje.

V četrtek, 14. 3., smo se že predčasno zbrali v vrtcu, saj je bilo treba razdeliti malico, planinske dnevnike, urediti glede vozovnic in drugo.

Nekaj pred 7. uro smo že sedeli na vlaku in se peljali v smeri proti Metliki. Že po nekaj minutah vožnje so se pojavila vprašanja otrok, kdaj bo malica, koliko ur se bomo vozili, če bodo danes kaj spali, kaj delajo otroci v vrtcu. Z zanimanjem so sledili okolici, kjer nas je vodila pot, vmes živahno klepetali, manjkalo pa ni ne petja.

Tako. Semiški tunel je bil že za nami in predlagala sem, da je že čas za malico. V vagonu je nastala tišina. Do Črnomlja so

se želodčki že napolnili, zdaj smo že odštevali postaje, ki so sledile do Metlike. Na Dobravah, predzadnji postaji, smo že počasi vstajali in se začeli urejati. Naenkrat otroci zagle-

AVGUST FAJFAR

Neizprosna smrt je prekinila nit življenja našega bivšega sodelavca — direktorja tekstilne tovarne Novoteks, tovariša Avgusta Fajfarja. Vsaj z nekaj besedami bi želeli obuditi spomin na njega in njegov velik doprinos naši DO.

Rodil se je v družini železničarja leta 1936. Hišo so njegovi starši postavili ob kurilnici in že kot otrok je vpiljaj vonjave in ropot lokomotiv. Tudi z lokomotivo se je večkrat vozil, zato ni čudno, da se je odločil za študij na strojni fakulteti. Kot študenta ga je pot vodila tudi v tujino, kjer je spoznal utrip naprednega sveta ter utrdil delovne navade, ki si jih je pridobil že ob očetu.

Po končanem študiju je prišel nazaj v svoje rodno mesto. Zaposlil se je za kratek čas v IMV, vendar tam ni imel možnosti, da bi zadovoljil svoje težnje po ustvarjalnem delu, zato je prišel v Novoteks.

Leta 1962 ga najdemo na delu v Novoteksu. Sprva je vložil svoje znanje in delo v posodobitev dela strojnih in drugih delavnic, ki so bile potrebne za vzdrževanje strojnega parka celotne DO. Za tem je uvedel v delo delavnic proizvodnjo raznih strojnih delov, valjev pa tudi strojev in tako zmanjšal uvoz.

Kmalu je postal vodja Investicijsko-vzdrževalnega sektorja in za tem direktor.

Njegov nemirni značaj, ki ga je silil v razmišljanja in ustvarjalno delo, ga ni pustil mirovati. Po njegovi zaslugi se je kmalu začela tudi modernizacija proizvodnih obratov. Potreba po pridobivanju kvalitetnih plačilnih sredstev za posodobitev naših proizvodnih kapacitet mu je pokazala pot in

možnosti za večjo zaposlitev delavk v novi proizvodnji, katere takrat v Novoteksu še nismo poznali. Z njegovo prizadevnostjo smo hitro prišli do načrtov in do izgradnje, pa tudi ljudi smo usposobili. Pričelo se je obdobje razvoja konfekcij. Več dela je bilo vloženo v končni izdelek in zaposlitev je našlo precej delavcev in delavk, ki so jo do takrat zaman iskali.

Po prvi je potreba narekovala izgradnjo tudi druge in tretje konfekcije, v istem letu pa smo osvojili tudi proizvodnjo cementno-peščenih strešnikov ter zgradili tovarno strešnikov v Dobruški vasi, kamor je vložil vse svoje znanje strojnega inženirja, dobrega organizatorja in ustvarjalca.

Odložil je naloge glavnega direktorja v Novoteksu, prevzel naloge direktorja TO in pozneje, ko se je Strešnik osamosvojil, je postal direktor te delovne organizacije, kjer je delal do svoje prerane smrti.

Dragi tovariš Avgust. Hvaležni smo ti za tvoje ustvarjalno delo v Novoteksu. Hvaležni smo ti za sodelovanje in tovarištvo. S tvojim prihodom se je Novoteks kadrovske, ustvarjalno in številčno močno okrepil. Osvojili smo domači in tuji trg in nasploh si ime Novoteksa, ki ga je pridobil že prej kot solidna delovna organizacija, nadvse krepil.

Povprečni rezultati kegljačev v spomladanskem delu prvenstva

Prvo tekmo z ekipo IMV smo izgubili z rezultatom 394:346 kegljev. Najboljši pri Novoteksu so bili: Pirc Ciril 43, Jelič Z. 43 in Bojanc T. 41 kegljev.

Drugo tekmo bi morali igrati z ekipo Krke, vendar pa njihovih igralcev ni bilo dovolj, zato smo tekmo odigrali sami. Rezultat je bil 390 podrtih kegljev, najboljši posamezniki so bili: Jelič Z. 52, Geršič T. 51, Bec B. 48 kegljev.

Naslednjo tekmo smo imeli z ekipo Železničarja, ki smo ga premagali z visokim rezul-

tatom 428:381 kegljev. Najboljši posamezniki: Geršič T. 58, Murgelj I 46, Hočevar J. 45 kegljev.

Zadnji dve tekmi smo izgubili po zelo težki in enakovredni igri, kar se vidi tudi iz rezultatov: Pionir 379: Novoteks 372, Najboljši posamezniki: Bec B. 56, Geršič T. 54 in Dravinec S. 44 kegljev.

Novoteks 411: Obutev 422, najboljši posamezniki BEC B. 51, Hočevar J. 51 in Jelič Z. 51 kegljev.

Brane B.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD TRGOVINA in ostalim za izrečena sožalja, za darovano cvetje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Jelka Kastelic

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega ljubega Davorina Bukovca se iskreno zahvaljujem bivšim sodelavcem Novoteksa in posebno DE Predilnica za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje ter za udeležbo na njegovi poslednji poti do prebranega groba.

Hvala vam!
Jožica Bukovec

Mladinci NOVOTEKSA v borilnih veščinah

Borilne veščine, ki so danes v svetu dosegle vrh priljubljenosti, predvsem v razvitih urbanih središčih zahodnega sveta, imajo svoj izvor v starodavni Kitajski.

Začetki jugoslovanke šole borilnih veščin so se rodili že v predvojni Jugoslaviji. V zadnjem času pa je doživela nesluten razmah. Iz klasične šole je prerasla v višjo šolo, kar pomeni, da so iz nakazanih udarcev prešli na polne udarce — to pa zahteva od borilca največjo psihofizično pripravljenost.

V naši delovni organizaciji sta zaposlena mladince Zehbo Osmanovič in Nikola Šebuk, ki sta včlanjena v novomeški Budokai klub. Oba nastopata na turnirjih prvenstva Jugoslavije, kjer zastopata Novoteks. Na prvem turnirju prvenstva Jugoslavije v Portorožu konec meseca marca je Šebuk osvojil I. mesto, Osmanovič pa II. mesto.

Vsekakor je osvojitve prvih dveh mest odprla možnost za naslov državnega prvaka, s tem pa tudi vstop na evropsko prvenstvo, ki bo v NDR in Svici.

Za našo delovno organizacijo sta oba mladince vredna

zanimanja, saj s tem, ko zastopata Novoteks, prispevata k propagandi našega imena in tudi naših izdelkov.

Prepričani smo, da bo v naši DO poraslo zanimanje za to zvrst športa, kar je tudi v skladu z načeli samoobrambene psihofizične pripravljenosti vsakega posameznika.

Mladincema Šebuku in Osmanoviču čestitamo za doseženo I. in II. mesto v full contactu ter jima želimo še veliko uspehov!

UREDNIŠTVO

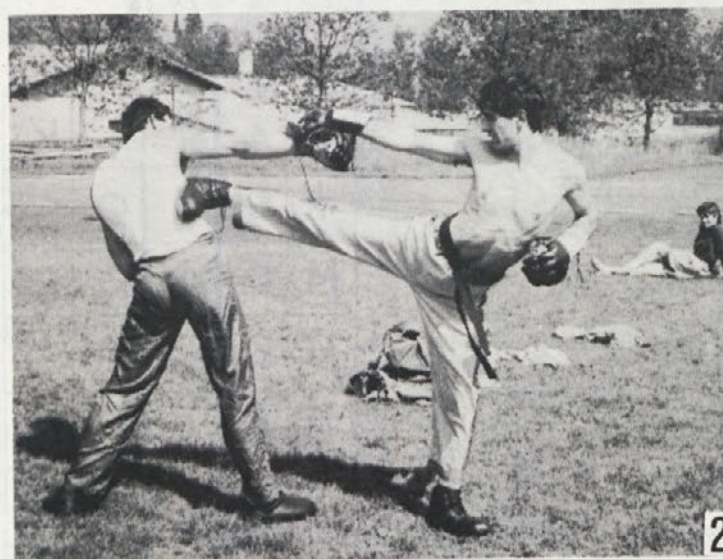
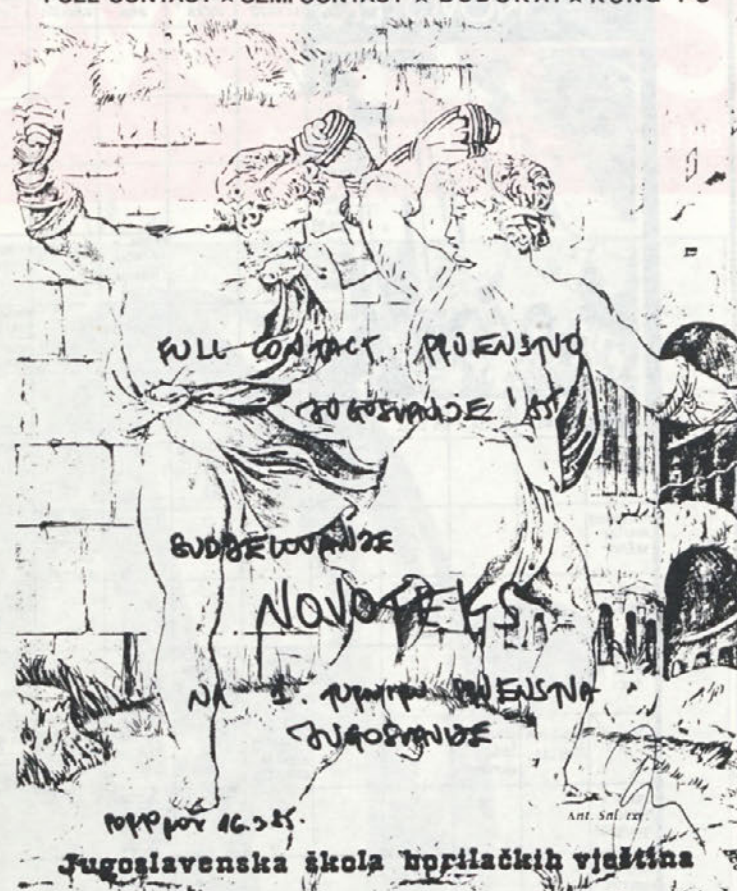
SLIKA 1: Trening skupine pionirjev — Mladinska delovna akcija »Sutjeska 83«,
SLIKA 2: Borilna veščina »FULL CONTACT« (združeni elementi karateja in boksa). (Na sliki Osmanovič Zehbo, roj. 1962 v Ivangradu, v Novoteksu zaposlen čerto leto. Od 6. razreda OŠ treniral »šotokan« — klasični karate. V 8. razredu osnovne šole je bil mladinski republiški prvak. Kasneje z vključitvijo v novomeški Budokai klub, je večkrat nastopal na državnih prvenstvih v Ljubljani, Celju, Portorožu, Zagorju ob Savi, Kutini in drugje).

WORLD ALL-STYLE CONTACT SPORT ORGANIZATION

★ ★ ★ YUGOSLAVIA ★ ★ ★

THE WORLD'S ORGANIZATION FOR MODERN MARTIAL ARTS AND SPORTS

FULL CONTACT ★ SEMI CONTACT ★ BUDOKAI ★ KUNG FU

MODA
ZA
MLADE
TEEN®
ZA ŠPORT
in PROSTI ČAS
NOVOTEKS

